

Biomassacentrales in Ede zijn een gevaar voor de volksgezondheid

Samenvatting

Wettelijke emissienormen voor stof worden bij twee biomassacentrales in Ede op aanzienlijke schaal overschreden. Ook is de NOx-emissie erg hoog. Gemeente en Omgevingsdienst De Vallei hebben verontrustende meetrapporten lang onder de pet weten te houden.

Houtstook in kleine biomassaketels

De gemeente Ede is erg trots dat ze een aantal volgens haar zeer duurzame houtstookketels op haar grondgebied heeft. 'Bio-Energie Ede' / 'Warmtebedrijf Ede' heeft installaties aan de Dwarsweg, de Geerweg en de Knuttelweg. Er is nog een nieuwe vierde locatie in de planning.

De energiecentrale aan de Dwarsweg te Ede omvat twee houtgestookte ketels van elk 4,4 megawatt en drie gasketels van 6 MWth. Bij elkaar minder dan 15 MWth zodat een milieuvergunning niet wettelijk is vereist en hier dus ook niet is afgegeven. Het bedrijf is zelf ook erg trots op de installatie¹

In de jaren 2016-2019 zijn in opdracht van de leverancier (Kara Energy Systems B.V.) op vooraf aangekondigde momenten emissiemetingen uitgevoerd naar vooral stof, NOx, SO2. Metingen van ammoniak ontbreken. 'Bio-Energie Ede' meet geen van deze stoffen continue.

Klachten

Er zijn al langer tientallen klachten van omwonenden bij de gemeente. Er wordt geklaagd over 'rook in de slaapkamer, stinkende uitstoot en rookwolken die het zicht belemmeren'. Ook: „Een paar dagen geleden stond mijn slaapkamer vol rook. Ik zeur niet snel, maar dit is zo'n inbreuk op mijn privacy dat ik nu hemel en aarde ga bewegen om het te stoppen. Ik wil gewoon met open raam kunnen slapen”. Ook: “Afen toe staat het hier blauw van de rook.”

In plaats van dat er iets aan de uitstoot gebeurde werd “Bureau Spotlight” ingehuurd om iets aan het geschonden imago te doen.

Van de website Edestad: “Het warmtenet in Ede stoot in verhouding circa de helft minder stikstof uit dan kolencentrales en de grote megabiomassacentrales.” Dat blijkt volgens Warmtebedrijf Ede uit een onafhankelijk onderzoeksrapport van SGS Nederland. „Daarnaast is de fijnstofuitstoot in Ede in verhouding ruim 17 keer minder dan de uitstoot van kolencentrales en grote biomassacentrales.”²

Er zou volgens het bedrijf zelf alleen maar schone lucht uit de schoorsteen komen.

Uit de recent ontvangen rapporten blijkt dat deze claims onverholven leugens zijn.

¹ <https://www.gelderlander.nl/ede/warmtenet-ede-is-duurzaamste-van-nederland-hoe-krijgt-de-stad-dat-voor-elkaar~ad53b6e8/>

² <https://www.edestad.nl/lokaal/natuur-en-milieu/304937/edese-duurzame-energie-installaties-schoner-dan-alternatieven-669287>

Onder andere door MOB is een verzoek om toezending van de rapporten ingediend op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

Schokkende meetresultaten

De meetresultaten zijn schokkend. De centrale aan de Geerweg heeft meer dan drie keer zoveel fijnstof uitstoot dan toegestaan. Die aan de Dwarsweg stoot ongeveer twee keer de toegestane norm uit. De wettelijke norm uit het Activiteitenbesluit bedraagt 5 mg/Nm³ voor stof. Er zijn zelfs concentraties tot 178 mg/Nm³ stof gemeten. Ook de laatste metingen van november 2019 laten nog steeds een overschrijding zien van de norm van 5 mg/Nm³. Op deze norm van 5 mg/Nm³ is veel kritiek omdat die veel te ruim is. De ruim 10 jaar oude biomassacentrale van HVC in Alkmaar haalt jaar in jaar uit < 0,5 mg/Nm³. Hetzelfde geldt voor alle moderne afvalovens.

'Bio-Energie Ede' is simpelweg ook niet in staat om de norm van 5 mg/Nm³ te halen omdat het volgens de site van Kara is uitgerust met een elektrostatisch filter. Een elektrostatisch filter kan met moeite wel 10-20 mg/Nm³ halen, maar aanvullend daarop is een doekfilter nodig om onder de 0,5 mg/Nm³ te komen. Dit is de enige manier om deze zware overbelasting van de omgeving met fijnstof te beperken. Waarom is dit nooit door de gemeente gesignaleerd? Waarom handhaaft de gemeente niet? Overigens wordt de stofconcentratie in de schoorsteen niet continue gemeten. Bedrijf noch gemeente hebben daardoor ook maar enig idee hoe hoog de concentraties stof uit de schoorsteen zijn, en van daaruit de belasting van omwonenden, in de tussentijd dat er niet wordt gemeten.

Voor NO_x zijn concentraties tot 273 mg/Nm³ gemeten bij een wettelijke norm van 145 mg/Nm³ die overigens ook veel te ruim is. Immers, afvalovens voldoen al meer dan 30 jaar aan de norm van 70 mg/Nm³. Waarom kunnen biomassacentrales dat niet? Metingen van 2019 laten waarden zien tussen 100 en 140 mg/Nm³. Niet duidelijk is of dit wordt bereikt met ammoniak en/of ureum inspuiting. In dit geval had ook op ammoniak moeten worden gemeten. Dat is niet gebeurd zoals blijkt uit de meetrapporten.

Geen toezicht tijdens metingen

De wet schrijft voor dat metingen onder representatieve omstandigheden moeten worden uitgevoerd. Uit de bijlagen blijkt dat aan deze voorwaarde vaak niet is voldaan omdat er is gemeten bij deellast: 65-90%. Soms wordt geclaimd dat bij 'vullast' is gemeten, maar uit de temperaturen en debieten blijkt dit veelal onjuist te zijn. Kennelijk houdt de gemeente geen toezicht op de metingen.

Andere luchtverontreinigende stoffen

Naast veel te veel stof en NO_x komen ook zwaveldioxide, zoutzuur en zware metalen uit de schoorsteen. We hebben eenmalig een meting op kankerverwekkende polycyclische aromaten gezien, maar ook deze meting was van tevoren aangekondigd.

Grondig mis met de afgasreiniging van de Edese biomassaketels

De veel te hoge stof en NO_x-emissies leiden tot onnodige risico's voor de volksgezondheid en hinder/schade voor omwonenden. De kern van het probleem is dat er een te simpele/goedkope gasreiniging is geïnstalleerd.

Wat doen Ede en de Omgevingsdienst De Vallei?

Volgens de website 'De vijf gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst De Vallei opgericht. In Omgevingsdienst De Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving'.

Uit het bovenstaande blijkt dat Gemeente en Omgevingsdienst ervoor kiezen om de mythe van schone houtstook in Ede in stand te houden. Dat heeft duidelijk een hogere prioriteit dan 'een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.' De gemeente blijft nu dus al ruim 3 jaar ingebreke met betrekking tot het handhaven van de wettelijk voorgeschreven stofnorm van 5 mg/Nm³.

Conclusie

Gemeente en Omgevingsdienst dienen zich te verantwoorden voor (1) het feit dat al meer dan 3 jaar niet wordt gehandhaafd op de wettelijke norm voor stof van maximaal 5 mg/Nm³, (2) het achterhouden van alarmerende meetrapporten over de biomassaovens, en (3) een onacceptabel staaltje window dressing.

Verder is het evident dat de meetrapporten niet de representatieve situatie weergeven. De werkelijke emissies in de tussenperiodes zullen aanzienlijk hoger zijn dan tijdens de meetperiodes.

Wat kan en moet eraan gedaan worden?

De rookgasreiniging dient te worden uitgebreid met een doekenfilter om stofconcentraties onder 0,5 mg/Nm³ te bereiken. De NO_x-verwijdering dient te worden verbeterd en de installatie dient te worden voorzien van automatische emissie monitoring van tenminste CO, stof, ammoniak/NO_x en oven-temperatuur.

Wat had het kabinet al lang moeten doen?

Het kabinet heeft in het verleden veel te ruime emissiegrenswaarden gesteld die niet voldoen aan de wettelijke eis van toepassing van 'Best Beschikbare Technieken'. Dit ter wille van een gemakkelijke en snelle uitrol van biomassastook in kleine installaties in Nederland. Ook hier overtreedt het Kabinet/de minister de wet door normen voor biomassa centrales uit te vaardigen die niet voldoen aan de wettelijke eis tot 'toepassing van 'Best Beschikbare Technieken' conform de Wet milieubeheer. Maar dat hebben we toch eerder ook gezien in het PAS-debacle?

Installaties aan de Geerweg en de Knuttelweg

Als het ontwerp van de installatie aan de Geerweg identiek is aan dat van de Dwarsweg dan speelt bij beide locaties hetzelfde probleem.

Ook van Geerweg hebben wij meetresultaten ontvangen. Ook daar wordt de stofnorm van 5 mg/Nm³ systematisch overschreden. De NO_x-concentraties variëren ook van ruim boven 145 mg/Nm³, soms ook onder 145 mg/Nm³ maar ver boven de bovengenoemde 70 mg/Nm³.

Een deel van de metingen is onder deellast uitgevoerd zoals bij Ketel 1: meting van 8 juni 2017 wordt "vollast" geclaimd, maar uit de rookgasdebieten blijkt dat bij circa een kwart van vollast is gemeten.

Dit duidt erop dat buiten de periodes dat gemeten wordt de werkelijke emissies aanzienlijk hoger zijn.

De bovenstaande evaluatie heeft betrekking op de centrale aan de Dwarsweg en de Geerweg. Van locatie Knuttelweg hebben wij nog geen emissiegegevens ontvangen.

Vierde locatie

Er is nog een nieuwe vierde locatie in de planning.

Links:

<https://www.nporadio1.nl/nos-radio-1-journaal/onderwerpen/499210-rivm-onderzoek-nodig-naar-gezondheidseffecten-biomassa>

<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/steeds-meer-zorgen-om-effecten-biomassa-centrales-brandende-ogen-keelpijn-en-niet-kunnen-slapen-va/>

Verwezen wordt naar prof. Velders van het RIVM/ Universiteit Utrecht: g.j.m.velders@uu.nl

Johan Vollenbroek/MOB/06 5467 4047